

Rasspecifik avelsstrategi RAS för Rat Terrier

Innehåll

Inledning	3
Rasens historia, bakgrund och utveckling	3
Övergripande avelsmål för rasen	4
Rasens population/avelsstruktur	4
Nulägesbeskrivning.....	4
Mål	4
Kortsiktiga och långsiktiga mål	4
Strategier	4
Prioriteringar och strategier för att nå målen	4
Hälsa	5
Nulägesbeskrivning.....	5
Mål	5
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	5
Strategier	6
Prioriteringar och strategier för att nå målen	6
Mentalitet och bruksegenskaper	7
Nulägesbeskrivning.....	7
Jaktprov, bruksprov och mentaltest, enkätsvar	7
Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandarden	7
Mål	7
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	7
Strategier	7
Prioriteringar och strategier för att nå målen	7
Exteriör	8
Nulägesbeskrivning.....	8
Exteriörbedömning.....	8
Exteriöra överdrifter	8
Summering.....	8
Plan för fortsatt arbete i klubben	9
Övrigt	9

Inledning

Hösten 2016 beslutade SKK om erkännande av Rat Terrier. Rasen fick utställningsrätt på utställningar arrangerade av SKK fr o m 1 januari 2017 samt utställningsrätt på Svenska Terrierklubbens utställningar fr o m 1 juli 2017.

Föreliggande dokument utgör version 1 av Rasspecifik avelsstrategi RAS för Rat Terrier.

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Den första kända dokumentationen i USA om en råttfångande hund handlar om "Hatch" vars kvarlevor återfanns på "Mary Rose", Henrik den VIII:s flaggskepp som förläste 1545 och bärgades 1982. Hatch tros ha befunnit sig på skeppet i syfte att kontrollera råttpopulationen.

De första migranterna från England som förde med sig de tidiga förfäderna använde dessa för "rat pit gambling" vilket gett rasen dess namn. "Rat Pit Gambling" var dock en bisyssla - uppfödningen inriktades i huvudsak mot fart, snabbhet och en känslig nos då den huvudsakliga användningen var jakt på småvilt som ekorrar och harar.

Genom historien har många olika raser blandats in i syfte att förbättra olika jaktegenskaper. Beroende på lokala jaktförhållanden kan man ha haft olika preferenser och använt olika raser i sitt avelsarbete. Många av de hundar som legat till grund för Rat Terriern som ras var utan tvekan små jakthundar av blandras kända som "feists". Rat Terriers uppskattades som lojala jaktkamrater och skadedjursbekämpare på amerikanska gårdar och som resultat av detta var de också en av de mest populära hundtyperna till och med 1940-talet.

Från 1950-talet minskade rasen kraftigt eftersom man då började använda kemiska bekämpningsmedel. Som tur är fanns det rasentusiaster som upprätthöll de många olika blodslinjerna som sedan lett till den moderna Rat Terriern.

De flesta moderna raser bygger på några få individer medan Rat Terriern har en lång historia av utveckling från många individer och regelbunden utavel vilket gett rasens dess egenskaper samt genetisk variation.

Rat Terriern erkändes av UKC den 1 januari 1999 och nådde fullt erkännande i AKC den 1 juni 2013. "Open registration" tillämpas fram till 1 juli 2018.

Rasen erkändes av Svenska Kennelklubben hösten 2016. Det finns ännu ingen uppfödning i Sverige - de Rat Terriers som importerats t o m 2016 har varit i syfte att bredda den genetiska basen för American Hairless Terrier – en ras som uppkommit efter en mutation i en Rat Terrierkull 1971.

Det är rasklubbens förhoppning att Rat Terriern ska finna sin nisch i Sverige och att intresserade uppfödare tar sig an rasen för dess egen skull under kommande femårsperiod.

Övergripande avelsmål för rasen

Avel är ett långsiktigt arbete för att uppnå uppsatta mål som i all rasavel bör vara att nå resultat som så nära som möjligt motsvarar rasstandardens exteriört, mentalt och funktionellt samt upprätthållande av god hälsa.

- Rasen ska kunna sägas hålla god kvalitet avseende exteriör, mentalitet och funktion samt ha en god hälsa.

Rasens population/avelsstruktur

Nulägesbeskrivning

Det finns två Rat Terrierhanar registrerade i SKK per augusti 2017, båda använda i avel med American Hairless Terrier. De är inte aktuella för fortsatt avel.

Någon uppfödning av Rat Terrier förekommer ännu inte i Sverige.

För kommande avel är generella genetiska mål och strategier för att undvika inavel tillämpliga. I små populationer är det lämpligt att lika många tikar som hanar används och antalet kullar per avelsdjur.

Mål

Kortsiktiga och långsiktiga mål

- Den genomsnittliga inavelsgraden ska ligga på maximalt 2,5% .

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Parningskombinationer som ger en inavelskoefficient på mer än 6,25% ska undvikas.
- Uppfödare ska följa RAS rekommendationer och vid avvikelser ha goda skäl för dessa.
- Varje uppfödare bör tillse att den egna uppfödningen ej genomsnittligt överstiger 2,5% .
- Upprening av avelskombinationer ska undvikas.

- Att inte mer än i undantagsfall, och om särskilda skäl föreligger, initialt tillåta enskild tik eller hanhund blir förälder till mer 2-3 kullar.

Hälsa

Rat Terrier anses vara en frisk och långlivad ras.

Den amerikanska rasklubben visar inga uppgifter men viss statistik kan hittas hos OFA (Ortopedic Foundation for Animals): För primär linsluxation (PLL) anges 2,6% "affected" och 33,9 % anlagsbärare. 3,7% har diagnosticerats med patellaluxation, 3% med HD, 1,7 % med ED och Legg-Calvé-Perthes 0,4%.

I de rapporterade hälsoresultaten för Rat Terriers i Sverige och Finland (14st) finns två anlagsbärare för PLL, en patellaluxation, en lindrig partiell katarakt och en distichiasis.

Rat Terrier är en av de raser där den s k pieboldgenen förekommer. Till denna gen kopplas risk för att hundarna ska bli döva på ena eller båda öronen. Hundar med vita huvuden och/eller öron anses löpa särskilt stor risk.

Under hösten 2016 konstaterades prcd-PRA dels på ett flertal Rat Terriers i USA .

I övrigt har vi liten kännedom om eventuella övriga hälsoproblem. På den nära släktskapen kan man dock utgå från att det som förekommer hos American Hairless Terrier även förekommer hos Rat Terrier.

Nulägesbeskrivning

Mot bakgrund av att hälsoläget inte finns kartlagt och att de flesta ärftliga problem ger sig till känna under hundens första 2-5 år är det av stort värde att vänta med avelsdebut. Det kan också vara bra att avvakta med att använda såväl tikar som hanar i alltför stor utsträckning innan avkomma utvärderats

Förekomst av reproduktionsproblem

Det finns inga kända reproduktionsproblem i rasen.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

- Minimera förekomst av ärftliga sjukdomar och defekter i rasen.
- Kartlägga och följa rasens hälsostatus.
- Utbredd framtida förekomst av ärftliga ögonsjukdomar och defekter ska undvikas.
- Inga svenskfödda hundar ska drabbas av PLL eller prcd-PRA.
- Förekomst av patellaluxation, hudproblem, dövhet, HD/ED och Legg-Calvé-Perthes ska hållas på låg nivå.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Rekommenderad lägsta ålder för användning i avel är 24 månader för såväl tikar som hanar. Det är också först vid den åldern som Rat Terrier kan anses uppvisa en vuxen individs fysiska mognad och beteende.
- En hane bör inte tillåtas lämna mer än ett par kullar till en början. Därefter rekommenderas avelsstopp till dess valparna nått vuxen ålder och utvärderats.
- En tik kan med fördel vila minst två år mellan kullarna

- Ögonlysning utförd av veterinär med specialistkompetens bör göras innan en hund tas i avel och tidigast då hunden uppnått 18 månaders ålder.
- Då vissa sjukdomar som t ex PRA ofta debuterar sent och utvecklas över tid bör även hundar som uppnått fem års ålder ögonlyses på nytt inom ett år före varje parning. För hundar som uppnått åtta års ålder och har använts i avel rekommenderas ytterligare en ögonlysning.
- Föräldradjurens DNA-status för prcd-PRA samt PLL bör vara kända innan parning.
- Då det förekommer att även anlagsbärare för PLL utvecklar kliniska symptom bör anlagsbärare undvikas i aveln och om sådan används ska den alltid ögonlysas i så nära anslutning till planerad parning som möjligt.

- Dokumenterat resultat från patellaundersökning, utförd efter 12 månaders ålder, bör finnas innan parning. Undersökningen ska vara utförd av veterinär med specialistkompetens och vara utan anmärkning dvs 0/0.
- Hund med PL grad 1 får undantagsvis användas, dock endast i kombination med hund utan anmärkning (grad 0/0).
- Hund som visar kliniska symptom får inte användas i avel oavsett grad, ej heller hund som opererats pga patellaluxation.

- Uppfödare ska förvissa sig om att samtliga valpar är hörande innan leverans.
- Hundar som är döva på ett öra kan användas undantagsvis och med försiktighet och då endast tillsammans med BAER-testad hund med fullgod hörsel på båda öronen.

- Hund som diagnosticerats med, visat kliniska symptom på eller opererats pga HD/ED, Legg-Calvé-Perthes eller andra problem i skelett/leder ska inte användas i avel.

- Genomföra en hälsoenkät vart femte år i anslutning till revidering av RAS samt däremellan och vid behov genomföra hälsoenkäter riktade till uppfödare.
- Uppmuntra till öppenhet när det gäller sjukdomsfall och defekter för att förbättra möjligheterna till väl underbyggda beslut vid avelsplanering.
- Uppmuntra ägare att rapportera hälsoproblem till rasklubbens avelskommitté.
- Följa hälsostatusen inom rasen internationellt.

Mentalitet och bruksegenskaper

Rat Terriern är aktiv och alert och ska ge intryck av snabbhet, kraft och balans. Rat Terriern är intelligent, lättränad och social med stort behov av närhet till sin familj. De är följsamma, signalkänsliga och lättränade och trivs inte med ett liv i hundgård. De är normalt vänliga men kan vara reserverade mot främlingar.

Då temperament i högsta grad nedärvs till avkomman bör uppfödare försäkra sig om att avelsdjuren har ett för rasen önskvärt temperament. Det är inte tillåtet att använda hundar som visar överdriven rädlereaktion eller aggressivt beteende i oprovocerade eller för djuret vardagliga situationer.

För att öka kunskapen om rasens mentala status generellt samt säkerställa att avelsdjuren har den önskvärda statusen är BPH ett användbart instrument.

Nulägesbeskrivning

Ev. jaktprov, bruksprov, mentaltest, mentalbeskrivningar, enkätsvar

Inga prov, beskrivningar eller enkäter är utförda.

Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandard

Generellt sett är rasens mentala status, så vitt det är känt, god utan påtagliga eller vanligt förekommande problem och kan anses motsvara standarden.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

Bibehållen god mental status hos rasen.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- I avel ska endast hundar som har ett gott och för rasen typiskt temperament användas.
- Uppmuntra blivande uppfödare och ägare att genomföra BPH-beskrivningar.

Exteriör

Rat Terriern är två- eller trefärgad och förekommer i olika färger varav en alltid ska vara vitt. Den ska ha ett alert uttryck och har vanligen upprättstående öron. I USA kuperas traditionellt svansen men medfödd bobtail är också vanligt vilket medför att svanslängden kan variera. Idag är det fler och fler uppfödare som föredrar den naturligt långa och okuperade svansen som också är accepterad enligt standarden. Rat Terriern har alltid kort päls utan underull och är aldrig strävårig.

Rat Terriern finns i två storleksvarianter - miniatyr som mäter 25,5 - 33 cm i mankhöjd och standard som mäter 33 till 46 cm.

Historiskt har exteriören fått stå tillbaka till förmån för jaktegenskaper vilka kan ha varierat i olika delar av USA beroende på vilken typ av jakt som varit förhärskande vilket gör att rasen som helhet i viss mån saknar enhetlig typ. Emellertid kan man se att uppfödare som registrerar i AKC har kommit långt med etablering av en enhetlig typ som står i överensstämmelse med AKCs standard.

Nulägesbeskrivning

Exteriörbedömning

Då det saknas såväl djupare kunskap om rasen som hundar och uppfödare i Sverige är det inte möjligt att specificera mål och strategier men generellt kan sägas att vid val av avelsdjur ska storlek, typ och helhet prioriteras framför exteriöra detaljer, dock utan att bortse från dessa. I avel bör endast hund som väl motsvarar rasens standard, som är välbalanserad och i god kondition användas. Smärre fel kan tolereras, men inga som negativt påverkar helhetsintrycket. Hund med allvarliga eller diskvalificerande fel bör ej användas i avel.

Exteriöra överdrifter

Rat Terrier är en sund hund utan exteriöra överdrifter.

Summering (sammanfattning)

Då det endast finns ett par Rat Terriers i Sverige och ingen uppfödning så finns inte underlag för ett mer utförligt RAS-dokument. Mål och strategier inom hälsa bygger på kunskaper om faktiska förhållanden men i övrigt är de allmänt hållna. Föreliggande dokument får ses som en inledande vägledning för kommande avel inom landet.

Plan för fortsatt arbete i klubben

När rasen finns etablerad i Sverige har klubben för avsikt att genomföra enkäter avseende hälsa och mentalitet samt gå igenom utställningskritiker och på så sätt få underlag för kommande revideringar av de rasset specifika avelsstrategierna.

Övrigt

Som underlag för detta RAS-dokument har klubben använt dels den information som kunnat erhållas från USA och dels antagit att slutsatser kan dras från att den nära släktskapen med American Hairless Terrier. I underlaget ingår de även de avelsstrategier som fastställdes inom "Klubben för American Hairless Terrier i Sverige" (KAHTS) vid dess konstituerande möte i november 2013 och som sedan reviderades vid årsmöten 2015 och 2016. Klubben omfattade även Rat Terrier fr o m årsmötet 2015.

Inför ansökan om SKKs erkännande av rasen gjordes en genomgång av dokumentet vid ett uppfödarmöte sommaren 2016. Inför anslutningen till SKK gjordes en uppdelning så att vardera ras fick eget dokument och dessa diskuterades på uppfödarmöte i februari 2017. Efter beslut om anslutning till SKK och SvTeK samt rasklubbens ombildning till "Rasklubben för Rat- och American Hairless Terrier" i samband med årsmötet 2017 fördes de slutliga versionerna in i SKKs mall och fastställdes av den nya styrelsen.